

Vedlegg 3 – Tjuvholforsen kraftverk – Grane kommune

Bakgrunn

Clemens Kraft AS ønsker å utnytte et fall på 60 m mellom kote 110 og kote 50 i Gluggvasselva. Tjuvholforsen kraftverk vil ha en samlet installert effekt på 5,02 MW og årlig produksjon blir 14,49 GWh, hvorav 5,35 GWh produseres om vinteren. Utbyggingsprisen for kraftverket er beregnet til 4,54 kr/kWh.

Inntaket er planlagt plassert på kote 110 hvor det vil etableres en 2 m høy og 20 m lang betongterskel, som resulterer i et 80 m langt inntaksmagasin i elva med areal på 1600 m². Til inntaket vil det bli etablert 250 m ny vei med bredde på 4 m. Nedgravd rørgate med lengde på 1100m føres rett sør fra inntaket, gjennom skog på østsiden av elva og ned til kraftstasjonen. Denne følger delvis en gammel skogsvei, men øverste halvdel vil bli lagt noe høyere i terrenget for å ta ut høyde.

Kraftstasjon på om lag 150 m² bygges i dagen ved elvebredden på kote 50. Inkludert snu- og parkeringsplass vil totalt arealbeslag bli 250 m². Eksisterende veier vil benyttes, men i tillegg er det planlagt 125 m ny vei med bredde på 4 m frem til kraftstasjonen. Kraftverket vil knyttes til transformatorstasjon ved Haugen camping. Det skal benyttes eksisterende kraftlinje som følger nordsiden av vassdraget ned til E6, deretter går linjen langs E6 og til trafo ved Haugen



Figur 1. Kartet viser anleggsdetaljer for Tjuvholforsen kraftverk.

camping. Nettanlegg vil bli bygget og driftet under Helgelandskraft sin områdekonsesjon.

Problemstilling

Tabell 1. Oppsummerer konsesjonssøknadens vurdering av konsekvens ved bygging av Tjuvholforsen kraftverk.

TEMA	KONSEKVENNS	POSITIV/NEGATIV	VURDERING
Vanntemperatur, isforhold og lokalklima	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Grunnvann, ras, flom og erosjon	Ubetydelig	0	Konsulent
Rødlistearter	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Terrestrisk miljø	Liten	-	Konsulent
Akvatisk miljø	Liten	-	Konsulent
Vemeplan for vassdrag og Nasjonale laksevassdrag	Ubetydelig	0	Konsulent
Landskap og inngrepssvake naturområder (INON)	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Kulturminner og kulturmiljø	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Reindrift	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Jord og Skogressurser	Ubetydelig	0	Konsulent
Ferskvannsressurser	Ubetydelig	0	Konsulent
Brukerinteresser	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Samfunnsmessige virkninger	Liten	+	Konsulent
Kraftlinjer	Ubetydelig/liten	0/-	Konsulent
Samlet vurdering	Liten	-	Konsulent

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

- Det er planlagt å slippe minstevannføring på 5-presentilnivå sommer og vinter på henholdsvis 435 l/s og 232 l/s.
- Revegetering av rørtraseen med stedlig vekstlag.
- Fjerning av slam/finpartikler fra anleggsarbeidet ved at det slippes vann en kortere periode etter anleggsfasen er over.
- Forbislippingsanlegg som sikrer gradvis endring i vannføring ved uforutsett utfall/stans i kraftstasjonen, noe som hindrer fisk i å strande.
- Kunstige reirplasser for fossefall.

Konsekvens for naturmangfold

Tiltaket vil berøre naturtyperlokaliteten «Stormobekken», som inkluderer kystgranskog av middels verdi. Denne er vurdert som *viktig (B)* ut fra forekomst av flere rødlistede lavarter, henholdsvis gubbeskjegg (NT), rustdoggnål (NT) og langnål (LC). Det er lite trolig at tiltaket vil få konsekvens for de rødlistede artene, i og med at de ikke er knyttet til vannføringen i Gluggvasselva. Nedgravd rørgate, adkomstvei til inntaket og luftlinje for nettilknytting vil delvis gå gjennom denne lokaliteten. I tråd med anbefaling fra biologisk mangfold-rapport (vedlagt konsesjonssøknaden) bør derfor rørgatetraseens bredde begrenses til 15 meter.

Det er trolig at det hekker fossekall innenfor kraftverkets influensområde og anleggsfasen bør



Figur 2. Kartet viser kraftverkets influensområde og avgrensning av naturtypelokaliteten Stormobekken, som inkluderer kystgranskog av middels verdi.

derfor legges utenfor fossekallens hekkeperiode.

Konsekvens for reindrift

Den planlagte kraftutbyggingen kommer ikke i direkte kontakt med reinbeiteområder, men like vest for det planlagte tiltaket går en flyttlei for rein mellom vår- og sommerbeite på østsiden av Vefsna, til høst- og vinterbeiter på vestsiden av Vefsna. Det oppfordres derfor til god dialog og samarbeid med reindriftnæringa, slik at en kan unngå unødig støy og uro i den perioden av året da flyttleier benyttes.

Konsekvens for fisk og fiske

Tjuvholfsforsen kraftverk påvirker ikke det vernede vassdraget Vefsna, men kraftverket vil ha utløp i lakseførende strekning, som i henhold til bonitering gjort i forbindelse med utforming av «Regional plan for Vefsna», er vurdert til å ha *stor verdi*. Det er derfor viktig at NVE forsikrer seg om at lakseførende strekning nedstrøms kraftverkets utløp ikke blir skadelidende, før eventuell konsesjon gis.

Fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminner

Det vises til avsnittet *Kulturminner* i hoveddokumentet.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltning)

Tiltaket berører Gluggvasselva nedre (151-37-R) – SMVF. Et konkret miljømål for denne vannforekomsten er at det skal være et fungerende akvatisk økosystem, men det er risiko for at miljømål ikke nås innen 2021. Ifølge vann-nett.no er økologisk tilstand antatt moderat og økologisk potensial er godt.

Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere om de økologiske forholdene i vannforekomsten vil endres negativt som følge av kraftutbyggingen, og om miljømålet vil nås (vannforskriften §12).

Landskap

Tiltaket er planlagt i landskapsområdet «Trofors innlandslandskap». Landskapstypen beskrives som åpent dallandskap under skoggrensen. Landskapstypen har et sterkt preg av inngrep med bygg og anlegg, samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur. I landskapsverdivurderingen er dette området sammenlignet med lignende landskapstyper i Nordland og vurdert til å ha *middels verdi*.

Friluftsliv

Tiltaket vil berøre et det registrerte friluftslivsområde «Grane nærturområde», som i hovedsak benyttes av befolkningen i tettstedet Grane. Innenfor turområde er det en kulp i Gluggvasselva nedstrøms Almlidforsen, som er en populær badeplass. Redusert vannføring vil kunne føre til redusert opplevelseskvaliteter for de som ferdes langs elva og de som bader i kulpen. Det er ventet at tiltaket vil kunne påvirke mulighet for bading i kulpen i utbyggingsperioden, men vesentlig mindre driftsfasen. Kraftstasjonen er planlagt i nærheten av denne kulpen og bør derfor lydisoleres og gis en god estetisk tilpasning i landskapet.

Ifølge konsesjonssøknaden vil ikke tiltaket endre muligheten til å drive friluftsliv i området og det er ingen fiskeinteresser på den berørte elvestrekningen.

Kraftverkets konflikt med miljø og andre arealbruksverdier

Tabell 2. Oversikt over tematiske retningslinjer i småkraftplanen som vil berøres ved en utbygging av Tjuvholfsen kraftverk.

Tema	Aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Biologisk mangfold <i>Kystgranskog av middels verdi</i>	B10. I vassdrag med deltaområder eller flommarkskog (gråor-heggeskog) av stor og middels verdi , skal en være <i>svært restriktiv</i> med å tillate magasinering og regulering av vann, eller andre tiltak som kan redusere erosjons- og sedimentasjonsprosessene i elva.
Friluftsliv <i>Registrert friluftsområde</i>	I4. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging og sekundæringrep som reduserer verdien for friluftslivet.
Fisk og fiske <i>Sideelv til nasjonalt laksevassdrag</i> <i>Utløp i lakseførende strekning</i> <i>Utbygging ovenfor lakseførende strekning</i>	D4. I sideelver i nasjonale laksevassdrag som ikke er lakseførende skal man være <i>restriktiv</i> med å tillate utbygging og det må dokumenteres at gyte og oppvekstforhold

	ikke påvirkes i vesentlig grad.
	D5. I anadrome vassdrag skal man være <i>svært restriktive</i> med å tillate utbygging som endrer naturlig vannføring, vanntemperatur, vannkvalitet eller vandringsforhold på strekninger med laks, sjørret og/eller sjørøye.
	D6. Ved utbygging ovenfor vandringshinder skal man være <i>restriktiv</i> med å tillate utbygginger som kan forringe fiskebestander og fiske nedstrøms.
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier	Tjuvholforsen kraftverk tilhører småkraftplanens <i>prioriterte med betingelser</i> . Utbygging kan i de fleste tilfeller tillates, men det skal utvises varsomhet med å redusere områdets miljøverdier. Det er dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger	
Positive samfunnsvirkninger	Fylkesråden vurderer at Tjuvholforsen kraftverk har middels samfunnsnytte. Kraftverket vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 14,49, hvorav 5,35GWh produseres om vinteren.
Vurdering av Tjuvholforsen kraftverk	
<p>Fylkesråden tilrår fylkesrådet å <i>anbefale</i> NVE å gi konsesjon til Tjuvholforsen kraftverk. Tiltaket berører kystgranskog av middels verdi og friluftsjnteresser, men sammenlignet med kraftverkets årlige produksjon av fornybar energi er de negative konsekvensene for miljø- og arealbruksverdier relativt små. NVE bør imidlertid forsikre seg om at kraftverkets utløp i lakseførende strekning ikke påvirker gyte- og oppvekstforhold negativt, før en eventuell konsesjon gis.</p> <p>Fylkesråden bemerker at det gjennom lokaliteten med kystgranskog er viktig at rørgatetraseens bredde holdes på et minimum, gjerne smalere enn 15 meter om mulig. Eventuelt eldre grantrær inntil traseen bør spares i den grad det er mulig, og traseen bør legges langs eksisterende skogsvei forbi området med gammel granskog. Av hensyn til friluftsjnteresser knyttet til badekulpen i Gluggvasselva, bør kraftstasjon lydisoleres og gis en god estetisk tilpasning.</p> <p>Dersom NVE gir konsesjon ber fylkesrådet om at det gjennom konsesjonsvilkårene sikres at tiltaket ikke forringer verdien naturtypen kystgranskog. Fylkesrådet ber NVE om å forsikre seg om at utløpet fra kraftverket ikke påvirker gyte- og oppvekstforhold nedstrøms kraftverkets utløp. Brukerinteressene knyttet til badeplassen i Gluggvasselva bør ivaretas i detaljplanleggingen, og det oppfordres til godt samarbeid med reindriftsnæringen, slik at støy fra anleggsarbeid ikke har negativ innvirkning i perioden flyttleien vest for tiltaket benyttes. Videre bør avbøtende tiltak i konsesjonssøknaden gjennomføres og de fysiske tiltakene gis en god landskapsmessig og estetisk tilpasning.</p>	

